

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Regula Morum. Sive Dictamen Conscientiæ

**Babenstuber, Ludwig
Reichlin, Alphons
Hepper, Johann Baptist**

Salisburgi, 1697

Articulus II. De remedijs particularibus, & Confessario scrupulosorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39970

ARTICULUS II.

*De remedijs particularibus, & Confessario
scrupulorum.*

SUMMARIUM.

- I. *Quomodo curandi sint scrupuli de consensu tentationibus præstito ? 2. Quomodo scrupuli de confessionibus præteritis ? 3. Quomodo scrupuli de recitatione Breviarij ? 4. 5. 6. Monita ad Confessarium Scrupulosi. 7. Quomodo tractare oporteat scrupulosos laxæ conscientia ?*

I. **Q**uidam anguntur plurimum ex dubitatione, an alicui tentationi v. g. blasphemia, infidelitatis, impudicitia &c. Con-
senserint, atque adeo mortaliter peccaverint ? Tales, si sint timo-
rata conscientia, & ob merum offendendi Deum patiantur scrupu-
losos, debent judicare, atque præsumere, quod non consente-
rint. Ita præcipiunt communiter DD. Ratio est : quia scrupu-
losus nunquam debet judicare, se peccasse mortaliter, nisi id cer-
tò etiam sine ulteriori examine videat. Laym. ubi supra. Tambur.
n. 7. & alij. Nam peccata mortalia sunt seipsis tam manifesta ti-
moratis conscientijs, ut ea primo statim aspectu deprehendant :
atqui in casu nostro scrupulosus non videt certò, se peccasse mor-
taliter ; ergo non debet hoc judicare. Oportet proinde scrupu-
losum ab omni sui examine circa assensum tentationibus præsti-
tum abstinere : quia non est sufficiens ad rationes, quæ fortè oc-
currunt, debite expendendas, eò quod etiam maximè leves ac
frivolæ ipsi appareant gravissimæ, & quantò accuratiùs pergit
omnia discutere, tantò profundius alijs atque alijs anxietatibus
implicetur. Castrop. p. 2. n. 2. Illung tr. 1. disp. 1. a. 5. n. 3.

II. Alije contra molestissimè vexantur propter confessiones
præteritas, putantque, se nunquam rectè, atque integrè fuisse
confessos :

confessos: vel quòd numerum, aut circumstantias peccatorum non satis explicaverint; vel quòd non sufficienter de peccatis doluerint, eaque emendandi proposito efficacem non elicuerint. Hinc omnes illas confessiones volunt repetere novásque generales de tota vita instituire. Hujus generis scrupulosus confessiones præteritas nullo modo debet repetere, aut confessionem generalem instituire; sed certò credete, quòd rite fuerit confessus, quando ad hoc vel ex suo, vel Confessarij probabili judicio visus est mediocrem saltem diligentiam adhibuisse. Ita DD. citati, & alij passim. Ratio est: quia non minùs à præcepto confessionis excusat manifestum periculum magni mali, vel grave incommodum alioquin obligatos, quàm ab alijs præceptis: ergo tametsi scrupulosus antecederet fortè non implevisset præceptum confessionis vel tacendò aliquam circumstantiam, vel non satis dolendò &c. ab illo per repetitionem earum confessionum implendo excusatur propter gravia incommoda, magnasque anxietates exinde de novo secuturas. nam fac, scrupulosus confessiones priores repetere, vel generalem instituire, dubitabit de hac novissima confessione iterum, & angetur scrupulis, an & ipsa sit facta cum sufficienti dolore, debito examine &c. atque adeò in novum labyrinthum priori intricatiorem conijcietur. Castrop. n. 4. Illung. loc. cit. Tambur. n. 8. Et ideò rectè dixit Emmanuel Saa verbo *dubium* n. 5. Scrupulosum non teneri fateri, nisi quæ potest jurare & fuisse peccata mortalia, & se nunquam fuisse confessum.

III. Sunt præterea quàm plurimi, qui graves patiuntur scrupulos in recitando Breviario, ac proferenda forma Sacramentorum: dum existimant, se absque debita intentione, vel attentione recitasse, verba protulisse, vel ea non integrè protulisse, &c. Hinc nullus apud eos finis de novo recitandi, & pronuntiandi.

Qui

Qui ita sunt constituti, debent & ipsi unicè sequi consilium viri docti, & probi, & quidquid hic iudicat ad implendum præceptum sufficere, fideliter amplecti: nam ipsi in scrupulorum tenebris non sunt apti, ut, quid agendum, vel non agendum sit, perspiciant. Ab alio proinde se regi ac duci instar cæcorum sinant, necesse est. Non credant, se quidquam omisisse in recitatione Breviarij, licet non penitus certi sint de aliqua hora, vel psalmo recitato, modò sibi sint conscij de sua consuetudine horas aliàs integrè recitandi. Accedit, quòd ejusmodi homines hoc ipsum magnò studiò sollicitè caveant, ne, dum recitant, quid omittant. quomodo ergo est credibile, eos quidquam omisisse? Ad intentionem quod attingit, sibi persuadeant, satis esse virtualem, vel exercitam: qualis est, dum Breviarium in manus accipiunt, & recitare incepturi cruce se signant, ita dispositi, ut interrogati, quid hîc & nunc agere vellent? responderent, se obligationi recitandi horas velle satisfacere. Clariff. P. Paulus hîc §. 2. n. 11. Cæterùm distractiones inter recitandum non existiment graviter obesse, nisi cum plena advertentia, datâque operâ mentem ad alia diverterint. Ita citati.

§. IV. Confessarius ante omnia adhibere debet diligentiam, ut cognoscat, an & in quibus suis pœnitens sit verè scrupulosus. nam prima medici cura est, nôsse & morbum, & statum morbi in ægrotante, atqui Confessarius respectu scrupulosi se habet ut medicus; ergo. Id autem non difficulter cognoscet ex signis Scrupulorum, quæ supra attulimus. Deinde exigat à scrupuloso, ut spondeat, se velle stare in omnibus judiciò sui Confessarij, ejusque consilijs penitissimè obsequi. nam secus lavabit Æthiopem, & omnem medelam applicabit incassum. Obtenta hac asseratione curet, ut scrupulosus remedia hætenùs præscripta deducat in praxin. Et ideò seriò illi inculcet obligationem agendi

Ff

contra

contra scrupulos, eosque deponendi ex iudicio Confessarij, propter gravissima damna, quæ tam salutis animæ, quam corporis solent accersere scrupuli. Consulatur cordatè, & citra hæsitationem resolutè. nam alioquin etiam pœnitens animadvertens eam Confessarij fluctuationem in parendo hæsitabit. Monet præterea Tambur. n. 16. ne consilij sui rationes, ac motiva scrupuloso regulariter manifestet, cùm constet experienciã, majores inde scrupulos ejusmodi hominibus advenire: quippe, qui difficillimè à rationum sibi datarum examine, cui tamen pares non sunt, solent abstinere.

V. Præterea dubia explicet in meliorem partem, atque in favorem ipsius scrupulosi, veluti suadent Th. Sanchez. 1. Dec. c. 10. n. 84. Bonac. ubi suprã. Tambur n. 14. & alij. Ratio est: quia contra scrupulum, qui levissimò nixus fundamentò omnia in majus extollit, stat præsumptio, atque adeò contra ipsum debet judicari in favorem scrupulosi possidentis suam libertatem; quia ejus conditio est melior, non minùs, quàm in dubio. Hinc si scrupulosus dubitet, an peccaverit, vel peccatum commissum fuerit confessus? nec permittat eum ulteriùs examinare conscientiam; nec ejusmodi peccata dubia confiteri. Quòd si scrupulosus credat credulitate quantumvis levi, se non commisisse aliquod peccatum &c. habeat pro certo, illum non commisisse; quia hujusmodi credulitas in scrupuloso æquivalet certitudini morali. Bonac. loc. cit. Minutiores quoque interrogationes, & quæ fortè in alijs pœnitentibus ad dignoscendas peccatorum species forent necessariæ, prætermittat. Tambur. cit.

VI. Persuadeat scrupuloso, ut nihil habeat pro peccato mortali, nisi certissimè sciat esse tale, sive agatur de peccato præterito, sive de futuro; immò nisi audeat jurare, esse peccatum mortale, illudve commisisse. Quin etiam quandoque
scrup-

scrupulis nimis absorpto non credat, tamen paratus foret jurare, se commisisse, vel non fuisse confessum: quia compertum est, ejusmodi homines tam esse obstinatos, ut auderent jurare, dummodò Confessarius permetteret confessionem priorem repetere: quod facere nequiquam debet, licet rogetur importunissimè. Bossius *p. 3. tit. 1. §. 54. à. num. 2078.* qui, quod hìc dictum de mortalibus, etiam extendit ad peccata venialia. Non sinat illum multa loqui de suis scrupulis, & si velit eos etiam extra confessionem proponere consilij capiendi gratiâ, discursum abrumpat, ac sermonem avertat aliò. Quin immò conantem suas dubitationes aperire debet quandoque asperè reprehendere, & ne aperiat, vel confiteatur, deterrere: nam oportet hìc uti medijs non modò dulcibus, sed etiam amaris. Bonac. ubi suprà.

VII. Cæterum nonnulli sunt scrupulosi laxæ conscientiæ, & solum anxij de peccatis commissis, an nempe illa ritè fuerint confessi? de committendis autem incurij, immò ad illa faciles. Tales, ut videtur Sylvestro verbo *scrupulus*, sunt æternæ damnationi propinqui. Et quidem ejusmodi difficulter curantur. Neque aliud ferè remedium pro illis suppetere videtur, quàm ut à Confessario ad DEI timorem, ad crebras confessiones, ac communionem adducantur. Tambur. *n. 17.* Nihilominus, si sint verè scrupulosi, non debent tractari severè, ut alij pœnitentes in peccata effrænes; sed possunt cum eis remedia hætenus præscripta benevolè, & prout prudentia dictaverit, discretè communicari: Bonac. cit. & alij passim. secus enim, si habeantur asperius, facile propter molestiam, quam in sui correctione percipiunt, & propter laxitatem conscientiæ, qua laborant, omnem Confessarij curationem (ut dicit Tamburinus) diffugient, peribuntque.